

سلامت محیط و کار در بیمارستان

بیمارستانها در اکثر کشورها قسمت عمده ای از مراکز بهداشتی درمانی را تشکیل میدهند و بخش اعظم هزینه های بهداشت و درمان (حدود ۷۰٪) را به خود اختصاص داده اند. بیمارستان باید الگوی نظافت و سمبل پاکیزگی و بهداشت باشد بنابراین رعایت ضوابط بهداشتی بخصوص بهداشت محیط و حرفه ای از اولویت خاصی برخوردار است. در حال حاضر حدود ۷۵۶ بیمارستان در کشور ما با پرسنلی متفاوت وظیفه ارائه خدمات بهداشتی و درمانی را بر عهده دارند. از این تعداد ۴۹۰ بیمارستان تابعه، ۵۹ بیمارستان وابسته به سازمان تأمین اجتماعی، ۱۲۰ بیمارستان خصوصی و مابقی وابسته به مؤسسات و سایر سازمانهای خیریه می باشند. علاوه بر مراجعین، شاغلین این اماکن نیز متشکل از طیف های مختلف سنی و جنسی و دارای تنوع مشاغل هستند. بررسی شاخصهای سلامت در بیمارستان نشان میدهد که میانگین وضعیت بهداشت محیط اکثر بیمارستانها با شاخص های تعریف شده و بررسیهای انجام گرفته حدود ۷۰٪ از ۱۰۰٪ مطلوبیت می باشد. از این لحاظ تامین، حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روان شاغلین این مراکز که هدف اصلی بهداشت حرفه ای نیز می باشد می بایست سر لوحه امور قرار گیرد.

مخاطرات عمده سلامت در بیمارستان ناشی از عدم اجرای مقررات بهداشتی، مواد زائد جامد (زباله)، فاضلاب، رختشویخانه بیمارستان، آب و مواد غذایی غیر بهداشتی و عدم مراعات نظافت عمومی و عوامل زیان آور حرفه ای نظیر عوامل فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیک، ارگونومیک و روانی و ... می باشند که کلیه بیماران، ملاقات کنندگان، کارکنان و در نهایت جامعه را در معرض این مخاطرات قرار می دهد. هزینه ناشی از مواجهات با عوامل مخاطره آمیز از نظر مالی، مرگ و میر و عوارض حاصله بسیار زیاد است بطوری که بر آورد می شود ۲۵٪ - ۲۰٪ از بیماران بستری دچار عفونت بیمارستانی می شوند که هزینه این بیماران ۲/۹ برابر سایر مخارج بیمارستان است. عفونت های بیمارستانی مسئول سالانه ۲۰ هزار مرگ مستقیم و ۶۰ هزار مرگ به طور غیر مستقیم هستند. در محیط بیمارستان بدلیل نوع اشتغال و مواجهات مختلف محیطی و حرفه ای افراد در معرض حوادث و بیماریهای متعدد قرار دارند در نتیجه بیشتر از دیگران آسیب دیده و یا ممکن است بیمار شوند. از طرف دیگر وضعیت سلامت پرسنل نیز می تواند بر کمیت و کیفیت خدمات آنها نیز تأثیر گذارد. افراد دچار اختلال سلامتی نه تنها بازده کمتری دارند بلکه علاوه بر به خطر انداختن خود سایر همکاران یا افراد جامعه را نیز در معرض خطر قرار میدهند. مشکلات ایمنی و بهداشتی متعددی در بیمارستان وجود دارد که می توان آنها را به دو بخش تقسیم کرد:

۱. مخاطراتی که بعنوان تهدید و خطر فوری محسوب می شوند.

۲. مخاطراتی که سبب مشکلات بهداشتی طولانی مدت می باشند.

برنامه های ایمنی و بهداشت در بیمارستانها شامل مراحل زیر است:

۱. **حمایتهای مدیریت شامل:** تشکیل کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار، بکارگیری کارشناس بهداشت حرفه ای و کارشناس

ایمنی و اختصاص بودجه برای ارزیابی و پایش مخاطرات، کنترل های اجرایی و معاینات دوره ای

۲. **شناسایی خطر شامل:** هدایت و بررسی های دوره ای مخاطرات، بدست آوردن برگه ایمنی مواد و سایر اطلاعات مخاطرات

بالقوه (MSDS) و نگهداری فهرست مواد شیمیایی مخاطره آمیز و موادی که ذخیره و یا بکار گرفته می شوند.

۳. **ارزیابی مخاطرات شامل:** هدایت و اجرای بازرسی های ایمنی و پایش از جنبه بهداشت حرفه ای برای مخاطرات موجود،

ارزیابی های شغلی و محیطی مخاطرات و انتخاب برنامه های مناسب جهت تامین بهداشت محیط کار

۴. **آموزش:** راه اندازی، توسعه و تکمیل برنامه های آموزشی برای کارکنان بیمارستانها

۵. **کنترل ها:** انجام اقدامات کنترلی جهت مخاطرات موجود

۶. **بازنگری برنامه ها شامل:** بازبینی برنامه، تغییر برنامه هایی که کارآمدی کافی ندارند.

۷. **ثبت و نگهداری نتایج**